

ლიტერატურული გაზეთი

№9 (337) 12 - 25 მაისი 2023

ბამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

დათო მალრაძე

ნათია გიორგაძე

აკოქის თარგმანი

***

...არ ვბაძავ ბაბრიუსს, რომელიც ეზოპეს
 იგავებს, უკეთ რომ რითმავდა ყველაზე...
 მინდა, სიხარული ვაჩუქო მეზობელს
 და ვთარგმნი სიხარულს მეზობლის ენაზე.
 ან იქნებ სჯობდეს, რომ
 ვთარგმნო მეზობელი,
 რომელიც პირქუში, უსალმო კაცია,
 შენ ის თქვი, თუ მოჰყვა უეცრად ნობელი
 მეზობლის სალამთან კომუნიკაციას.
 ისე გაიხარებს მშობელი ხალხი, რომ...
 მტერსაც არ ვუსურვებ ჩემ გზაზე სიარულს,
 ამიტომ, ჯერ სანამ
 სიტყვასთან ვჯახირობ,
 მსურს, ლოყის პუბლიკა ვუთარგმნო იარუსს.

...ვამხილე დრო-ჟამი, რომელმაც ურდო ვერ
 დამადგა, მაჩვენა ვერასგზით ძალა, ვერ...
 ვთარგმნი, რომ საათის ისრები ქურდობენ,
 როდესაც ღირსების სიხარულს მპარავენ.
 ირგვლივ უკუნია... რა საუკუნეა?...
 ხანდახან ამ ქვეყნად გაჩენას ვინანი...
 მიაღწევს არარატს თუ ნოეს კანოე,
 უკან გადაწევენ უკანანს წინანი.
 როცა უკანონოდ დგანან უკანანი
 წინ და აპყოლიან
 უკან პეროს ვნებას,
 ტრენდი ნაგრძნობია როცა უკანალით,
 მაშინ პიროვნებას ვთარგმნი პეროვნებად.

სადაცაა გათენდება,
 სულს მოითქვამ გათენებით,
 მოვალნიე — იტყვი.
 ფრთებს აიქნევ წეროსავით
 და წვრილ ფეხებს აიკეცავ,
 შიშმა გული დალალა,
 მთელი ღამე სტვენდა ფილტვში
 ქარი, განა რამე ჩიტი?
 მთელი ღამე შარს ეძებდი,
 რომ მოგედო სიკვდილისთვის,
 ეგებ, შესაბამისად
 არ გეცვა და არ გეხურა,
 არც გენახა ახალ წიგნში
 რანაირად ჩალაგდენ
 ზმნები, გარდაუვალები?
 მათ ხომ არა ჰყავთ პირდაპირი საგნები
 და არც პირდაპირი შეყვარებულები,
 ამიტომ ვდგები უთენია,
 ამიტომ ვდგები უთენია,
 ამიტომ ვდგები...

...დროდადრო იხსნება ნაცნობი ჭრილობა,
 დახვრეტელ პოეტის ეძებენ მოკასინს...
 აი, ახლოვდება პარტიის ყრილობა,
 გვმორდება ძახილი გარსია ლორკასი.
 და მთვარის რომანსით გახსნილი იარა
 ვთარგმნე და გიგ ზავნი, ეჭვების გარეშე,
 რომ ბოშა ბიჭია,
 არმსტრონგი კი არა,
 ფეხი ვინც დაადგა პირველად მთვარეზე.
 სული თუ საუკეთესო სასმისით დაცლილით
 და გრიფზე მინორით იხსენებ გეტერას,
 დაგიქნევს მთვარიდან ხელს
 ლორკას ყმანვილი,
 ბოშების გიტარა თუ გამოგეტირა.

...სიცოცხლის მინურულს იმღერებს გედი რო
 არიას, არ სწვდება სასმენელს მასების...
 თუ კარგ ფილმს მასები აქებენ, გოდარი
 ამბობს, რომ ეს ნიშნავს, რომ ფილმი არ ესმით.
 ვცადოთ და გედების ენაზე მასები
 ვთარგმნოთ და შეეხედოთ, თუ რამე გამოვა,
 დრო არის მასების თუ გადაფასების,
 ბოსხის შეშლილები ნიკალას სამოვარს
 შემოუსხდებიან, როგორც რამ სიმბოლოს
 და მერე ხუფიდან თუ ორთქლიც ამოვა,
 — დიდება სასწაულს! —
 იტყვიან დღის ბოლოს, —
 ახალ რელიგიას და წმინდა სამოვარს!

IV ნინა სამხარაძე

დუმილის ენა

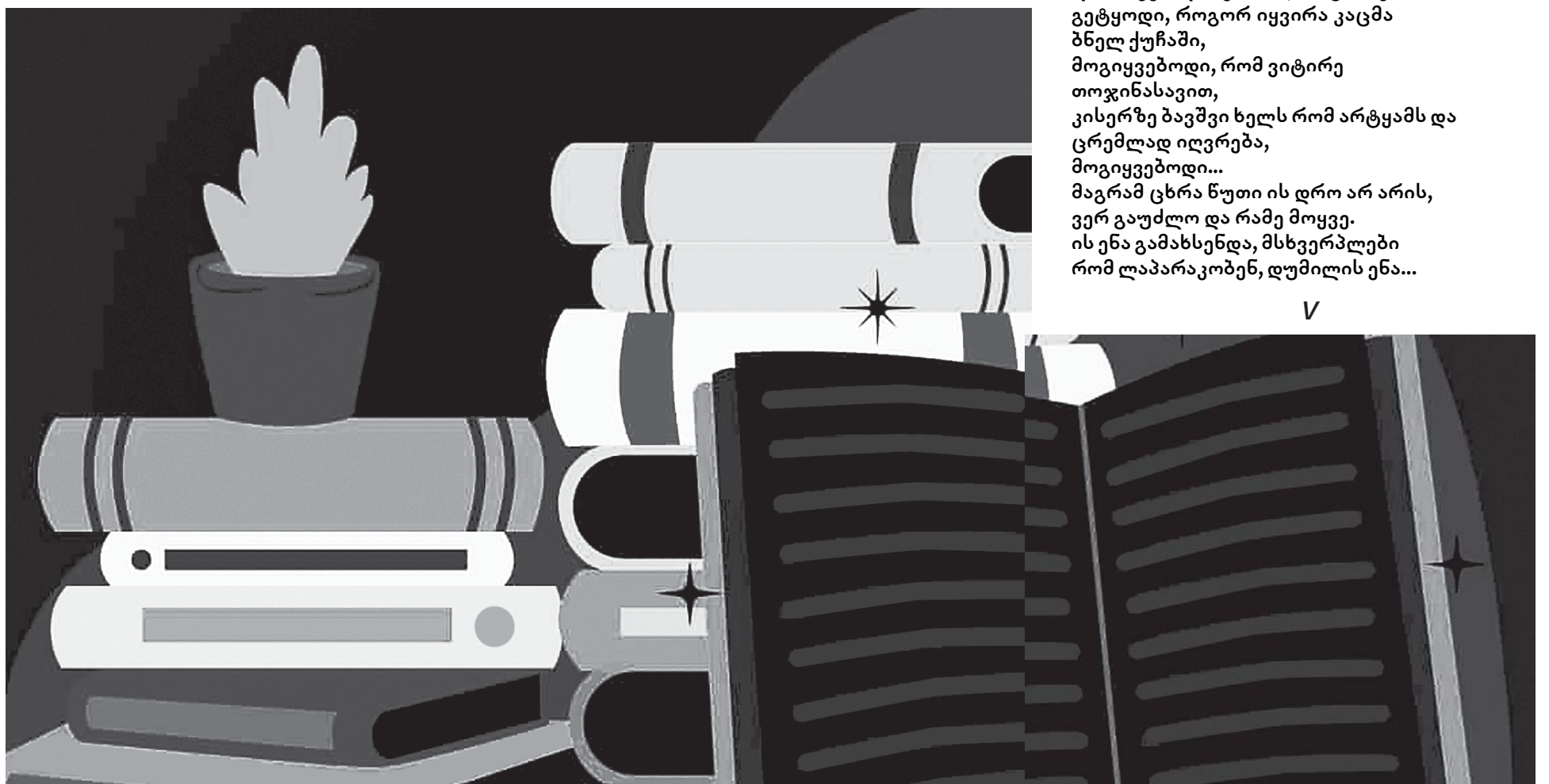
ისევ ისმის ხმაური
 გზაჯვარედინიდან,
 კაცის ანუ ტონზე ჯერ კიდევ ვტირი,
 თუნდაც იმ ენასავით უცხო იყოს,
 მსხვერპლები რომ ლაპარაკობენ.
 ბოლო განათებული ვაგონი წავიდა.
 ჯერ კიდევ ცხრა წუთის წინ სიცილით
 ვკვდებოდი
 ქუჩის მუსიკოსის საშინელ ხუმრობაზე,
 ახლა უბრალოდ ვკვდები.
 კიდევ ცხრა წუთიც და ისევ განვაგრძობ
 გზას ფეხით,
 თითქოს მატრიარქალურ სახელმწიფოს
 ვმართავდე...
 თუმცა მანამდე მხოლოდ ის მინდა,
 დამირეკო და მკითხო, როგორ ვარ..
 გეტყოდი, როგორ იყვირა კაცმა
 ბნელ ქუჩაში,
 მოგიყვებოდი, რომ ვიტყვი
 თოჯინასავით,
 კისერზე ბავშვი ხელს რომ არტყამს და
 ცრემლად იღვრება,
 მოგიყვებოდი...
 მაგრამ ცხრა წუთი ის დრო არ არის,
 ვერ გაუძლო და რამე მოყვე.
 ის ენა გამახსენდა, მსხვერპლები
 რომ ლაპარაკობენ, დუმილის ენა...

V

...ბანკირ ბაუერის სტუმრობას ამ დღის
 თუ მოჰყვა ბანკირის მეუღლის სადილი
 და მერე ბანკირის მეუღლე ადელი
 თუ გახდა მხატვარის შიშველი მოდელი,
 — ლეხაიმ! —
 რომ ვთარგმნო ქართული მედოლის
 ენაზე, იქნება: — დელია, ოდელი!
 კლიმტის ვნებიანი ახალი მოდელი, —
 ბანკირის ძვირფასი მეუღლე ადელი.
 და ოქროს ადელი, —
 ხსნა ამალამდელი...
 და ვნება მოდელის, —
 იმსალამოდელი...

...ფუნჯი მაგდალინელს აცოცხლებს მარიას,
 მოვა სისადავე, თუ წავა პათოსი,
 ჟღერს კავარადოსის მეორე არია,
 მეორე არია ჟღერს კავარადოსის...
 მისწვდა იმ წყეული სკარპიას ქადილი,
 ღამის ვარსკვლავები ანთია ზეცაზე
 და კვდება სიცოცხლის ცხოველი წადილით...
 მსურს, ვთარგმნო სიკვდილი
 სიცოცხლის ენაზე.

...წყალზე მოციქული, —
 პოეტი სცენაზე...
 — ტალიფა კუმი!-ა პოეტის მისიაც,
 რადგანაც სასრული ადამის ენაზე
 ძველარამეულად გზის დასაწყისია!

ნათია გიორგაძე

***
 ისეთი ხმაა, ილღიაში კაბა რომ გასკდეს,
 ან სიძველისგან, ან ზედმეტი სივინროვისგან,
 ქალი კი იდგეს, არც მორცხვი და არც მოხდენილი,
 როგორც ტემზაში ჩაყრილ გვამებს,
 ლოცვას ითვლიდეს,
 და მის თითებში დიდდეს სკვნილი, და მის თვალბუმში
 ქვესკნელის შიში,
 ჩიტებმა ზეცა მოამზადეს,
 ხოლო მინა მორთეს ყვავილებმა.

რა წყალში ჩავვარდუ?
 ვამბობ მე ჩემთვის.

***
 ქართველი მარტოა,
 ვამბობ და ვტირი.
 ვინ არ იტყვის და ვინ არ იტირებს?
 ვერც კი ინატრებ უკეთეს დროს ასაჩუყებლად,
 ახალი წელი მოდის!

მელა სოროდან არ გამოვა,
 მამალი — საქათმიდან,
 და მზე — ღრუბლიდან,
 არც ერკემალი ჩამოივლის
 ველზე თავმომწონედ,
 მკვდარია ყველა.
 მხოლოდ დედლები კაკანებენ,
 სიტბოს და სინათლეს ითხოვენ,
 ქვეშაგებს გარეთ გამოვიტანთო,
 ჭურჭელს და ფერუმარისსაცო,
 გალობას გასმენთო.

მარტოა ქართველი,
 ლევიტლებმაც კი მიატოვეს.
 შე საწყალო, შესაბრალოსო,
 არილმა გადმოგხედოს.

შენი სუნთქვა მეთევზეებმა გაიყოლეს,
 მენახირებმაც, მენვრილმანებმაც,
 შენი სული კი, ისე მსუბუქია,
 მთელი დედამინა შეჰნატრის.

***
 როცა შენს თავზე თვითმფრინავების რიცხვი იზრდება,
 თითქოს ყორნები მოფრინავენ უცხო ქვეყნიდან,
 ბომბებს გიშენენ,
 როგორც მწერებს ნისკარტებიდან,
 ბზუიან მწერები —
 იძინე მშვიდად.

როცა შენს თავზე შავი ღრუბლის ტანკები ჩნდება,
 თავებს იქნევენ, ხორთუმებში
 წყალს ინახავენ,
 წყალი კი, ტყვიების ცეცხლივით ცხელია.
 ბზუიან მწერები —
 იძინე მშვიდად.

იმ გოგოს თვალის ფოსოში
 ნატვრისთვალს ეძებენ,

ჩვენ კი ხელს ვიფარებთ
 თვალბუმზე.

დემნა უფლისწულმა გაიღვიძა,
 თქვა, რომ კიდევ ბევრი გაიღვიძებს.

***
 არ დაიძინო, დედავ,
 კედელზე ათასი წერილი დაკიდე,
 ათასი ფოტო და სახსოვარი,
 ასე უფრო მალე გათენდება,
 ასე უფრო მალე გნახავ.
 ვინ თქვა, რომ ძილი შვებით გავსებს,
 რომ სიზმარს აიხდენ ძილში მაინც
 რომ ძველი რადიო გამთელდება
 და ხმას ამოიღებს?
 ნუ დაიძინებ, დედაჩემო,
 გარეთ ყველაფერი იგივე დარჩა,
 ბალი და ბოსტანი,
 მოკირწყლული გზები ბალისკენ,
 კვირაცხოვლობას
 მივუტანოთ კვერცხი და პასქა,
 მამას ვახაროთ: ისევ აღსდგა
 ჯვარცმული ქრისტე.
 მერე კი სახლში ნუ წამოვალთ,
 ნავიდეთ სტუმრად, ნავიდეთ სხვაგან.
 სადღაც ენერა,
 რომ იხვები და ბატები
 ყოველთვის სულელები იქნებიან.

***
 რად შეუყვარდა შვილების მჭამელი
 ვეებერთელა, ნითელი მთვარე
 და ბნელი დერეფნები ამ ქალს?
 ვუთხარი: აქეთ გამობრუნდი.
 — ღმერთს ზურგი როგორ შევაქციო? —
 ჭორფლიან ცხვირზე ჩამოისვა კანკალით ხელი,
 ამოიოხრა, ნოემბრის ქარს ამოატანა
 ცაცხვის ფოთლების სუნი და სიხმელე.
 ეგებ, არ სუნთქავს მართლა... და შიშით,
 რაც დღემდე ტანში უვლის ჭვალეზად,
 ეგებ, არც უნდა ეწვალეობდეს?
 შემობრუნდი და აქციე ზურგი.

ბერო, შენი კაბის კალთა, შავი
 შალი აბრეშუმით, ბერო, შენი
 სასუმელი შონურის და ოჯალეშის
 წმიდა სისხლი...

ამბობენ, გადამთიელს,
 მთა უნდა უქციო კლდედ და კარი
 არ უნდა გაულოს შენიანმა,
 მაგრამ დღეს, ვინ არის შენიანი?

ეს გოგო, ნითელი კიკინებით,
 დალის შვილია და ღმერთქალია,
 ვინმემ შეულოცოს, მოაბრუნოს,
 ახალ მონადირეს გადაჰყაროს.
 ღმერთს ზურგი როგორ შევაქციო,
 იტყვის, ემგვანება სულგაკმენდილს
 შავ და მიუსაფარ დერეფნებში
 კატას ბრმა ცინდლები დაუყრია.
 ჩვენი მეზობლები რომ დაირქვეს,
 ნითელარმიელებს რომ ეძახდნენ
 ადრე და თუ სადმე ფეხს წამოჰკრავე,
 თქვი, რომ მტერსაც ხელი გაუმართე და
 ზედ სახლის თავზე დააბრძანე
 შვილების მჭამელი ვეებერთელა მთვარე.

***
 დავბრუნდით რეკლამის შემდეგ,
 სადაც ნითელი, მოხრიგინე ტრამვაი
 და ნაზად მოსაუბრე ქალები იყვნენ,
 ზამთრის ღამე და ვინრო ქუჩის დრამა.
 ამ ლექსს შეუძლია, უკვდავად
 აქციოს, ის რაც აღიგავა პირისგან
 მიწისა,
 ღვთისმშობელს თავისი ცხოვრება აქვს,
 იგი ვერ იქნება ბერზე მეტად შემომწირველი.
 უშვილო სწავლობს მოთმინებას,
 ცოტასაც გაისიგრძევენებს,
 გაუღიმებს
 ჩიტს და ეტყვის:
 ფრთა გაშალე, ჩიტო,
 ზემოდან გადმოხედე,
 მეც ხომ ლამაზი ვარ!
 ვუთხარი,
 მიყვარდა ნითელი ტრამვაი!
 თვალი თვალში გამიყარა,
 გაიცინა და გაქრა.

***
 ჩემი კეხიანი ცხვირი,
 ბევრჯერ გატეხილი,

არავის მოსწონს,
 სარკის წინ ვმისწობ,
 ვთქვათ, კერამიკის ვიყავი
 და სული ჩამიდგეს,
 ვყვიროდი: იასოონ,
 მე არ მჯერა, რომ
 საკუთარი შვილები დავბოცე!
 ზღვა კი, შეშლილს
 და ზვიგენით ხახადაღებულს,
 მიყრიდა წვრილ და უხმო
 რვაფეხებს,
 მშობლების სახლში
 მე ვიყავი მეფის ასული,
 ხოლო სახლს გარეთ
 ტუჩებიდან სისხლი მდიოდა.
 გულიდან — მზის სხივები.
 ვტიროდი, იესო,
 რადგან ყველა ადამიანი
 გამოსყიდულია, მეც მინდა
 ადამიანთა შორის ვიყო.

ალეკოს

თითქოს მამონტის ეშვებს ჰგავდა
 სახლის სახურავზე ლოლუები,
 ყინვა მეტისმეტად მკაცრი იყო,
 იმ კაცს, იონათანს, ჰკითხეთ,
 მთაზე რომ ტირიან ღვთის მონები,
 მათგან, დავითი რომელია?
 ასე თქვა, ჩემმა ბიძაშვილმა და ყველა
 მიატოვა, ვინც თვალთ ენახა,
 ახლა რამდენიც გინდა იგლოვე,
 რამდენიც გინდა ემუდარე,
 ის არ იმღერებს თავისი წკრილა ხმით,
 და არ გაგიღიმებს!
 ისეთი კარგი იყო,
 როგორც ზამთრის დილა!

მოფრინდნენ შაშვები
 და ბოლოშაშვები,
 ხელუხლებ თოვლზე
 მე არასოდეს მიფიქრია,
 რომ მათ შეეძლოთ
 ამის ჩადენა, მე არასოდეს მიფიქრია,
 რომ შენ შეეძლო ამის ჩადენა,
 რადგან ვიყავი დარწმუნებული,
 რომ საუკუნოდ მეყოლებოდი.
 ლოლუები... ჩავამტვრიე,
 ჩემს ტვინს არ უნდა ამის დაჯერება.

***
 როცა შენ ადამიანის ხმით ლაპარაკობ,
 მე ვჩანვარ მოკვდავი და ეს მახარებს,
 მხრებში გამართული დავაბიჯებ,
 თავადის ასულივით შემკული.
 რა სული ედგა ბებიჩემს?
 თავანუელი, ამაყად რომ მირონინებდა,
 თითქოს ხელებში პირთამდე სავესე
 თასი ეჭირა.
 მან მიატოვა ჩვილი
 და ამხილეს.
 ნუ ჩამოდგებით ახლა მოწმეებად,
 არც ვინმეს ამბავს ვიკითხავ,
 მაგრამ რა სული ედგა ბებიჩემს?
 ასე გამართული რომ იარა,
 ტყავის ჩანთა ადგილ-ადგილ დასკდა,
 მეც სადღაც... შუახნის მოვიყარე.

***
 ნარბები შევიჭმუნე,
 ტუჩები მოვკუმე,
 მოდი, ნათანელს დავირქმევ.
 — კაცის სახელია ნათანელი,
 — იყოს!
 ბავშვი სულ იწვეს სათამაშოდ,
 მეც ვინევი შენკენ!
 ვუყურებდი, როგორ მოიშენეს
 ცხენი და ძროხა ერთ-ერთ ფილმში
 და როგორ გახდნენ მდიდრები.
 დამეზარა!
 უსაქმოდ ყოფნა კარგია,
 არც ჯამი გედარდება,
 არც ჭურჭელი, არც თივა, არც ქერი,
 იჯექი,
 გულიდან ამოიღე შენი სიღარიბე,
 ნაიკითხე, სხვასაც ნაიკითხე.
 არავინ იცის ჯერ ეს სახელი,
 ნათანელ, ჟღერდეს შთამბეჭდავად,
 როცა ტომებად დაგბეჭდავენ.
 სხვამაც გაიხაროს,
 ვიცნობდიო!

თვალთა შენი იარალი,
 ყველა გაცდებდა,
 გარდა ნანახისა.

***
 ზოგჯერ ქალაქის ნავია ღმერთი,
 რომელსაც არ სურს დასველება
 ჩვენი ცრემლებით.
 უთხარი როგორ გექცეოდა
 ძვირფასი მამა — მის ერთადერთ შვილს,
 მუხლებზე მდგარმა, არც კაცის წინ,
 არც ლოცვის წინ, არამედ კედლის,
 რა დააშავა...
 „ქრისტესისხლა“ რომ წაისვა
 და არ მოურჩა, ვინ დააშავა
 — ბავშვი კედლის წინ...
 მშრალია ღმერთი,
 ქალაქივით მყარი და თეთრი...
 არავის უთხრა, რომ ბავშვი ხარ,
 რომელიც მოკვდა,
 ისევ მოგკლავენ!
 და ამჯერად სხვა კაცების წილს,
 სხვა კაცების წინ მოგიწევს დგომა...
 უთხარი როგორ გექცეოდნენ,
 ვინმეს უთხარი...

***
 ახლა იმ ბრონეულს ვგავარ,
 ქარი ქედს რომ ახრევიანებს, მაგრამ
 გვირგვინს ვერ სტაცებს.
 არც ისე ხშირად ვიხრდი ქედს,
 სკალაში შეზრდილი გვირგვინით,
 მუხლზე არ უნდა დადგე.
 იმ გოგონებს არასდროს ვგავდი,
 ღმერთს სამშობლოს და მამას
 თავს რომ უხრიან და ოხრავენ...
 ახლა ის ბრონეული ვარ,
 გვირგვინს რომ აჭრიან მოკლე,
 გაუღესავი დანით.
 როცა მტოვებენ, ანბანს ვგავარ,
 რომელსაც ასობისგან ძარცვავენ
 და სულ უფრო ცოტა სიტყვა რჩება.
 თვითნასწავლი სიტყვები დამრჩა,
 დამახინჯებით ვიტყვი:
 მე არ ვიცი მამებისგან
 რას სწავლობენ გოგო-შვილები,
 ამიტომ ვიცი, რომ სხვადასხვაა,
 რაც მე მაქვს და
 რაც შენ გჭირდება...
 ახლა იმ ბრონეულს ვგავარ,
 ქარი ქედს რომ ახრევიანებს,
 და მესმის უდაბნოს შექმნის:
 „შენი ბაგეები ძონის ძაფია და შენი
 პირი — საამური. შენი ღანწები
 ბრონეულის ლეზნებია,
 შენი ნარგავები — ბრონეულის ბალი“...

***
 დაივინყე, მათ რაც გასწავლეს:
 არაკომფორტულ ფეხსაცმელში
 კაცებს უფრო არ უნდებოდა,

ისევე, როგორც
 ჩვენ არ გვინდება კაცები
 შარვალ-პიჯაკის გამო.
 ერთმანეთის ენერჯიას ვჭამთ,
 ვინც გავხდით ადამიანები, დალილი
 სხეულიდან,
 ან ვინც ვიცით, რომ ურთიერთობის
 უმაღლესი ფორმა
 არც სექსია და არც სიყვარული.
 მარგალიტის საყურეს მიკეთებს
 ბებია, ფიქრობს:
 „ასე ბევრად ლამაზია“... ღიმილით
 ვიხსნი მარგალიტებს...
 შობა ვარ თოვლის გარეშე!
 დღესასწაული ვარ, რომელიც
 მორთვის გარეშეც მოდის,
 ნარმოიდგინე:
 აგვისტოში საშობაოდ
 მორთული ქალაქი.
 მოგწონს, მაგრამ სახლში მიდიხარ,
 აბაზანას იღებ და წვები.
 ფანჯარაში რომ სანთელს გინთებენ,
 სწორედ ეგ არის სიყვარული.
 თუმცა ურთიერთობის უმაღლესი
 ფორმა კიდევ სხვა რამეა...
 რა უფრო გვადარდებს —
 ვართ მისთვის შობა,
 თუ მისი გაჭრილი ხელი?!

***
 მახოს ხელისგულები აქვს
 დასერილი
 ფრჩხილით შემონმებული
 კარალიოკივით.
 სისხლი არასდროს მოსდის,
 მუდამ მკვავება.
 თუ ეტყვი, რომ სვამს ან ლოთია,
 მუშტს შეკრავს,
 მთელი ძალით ჩაურჭობს ფრჩხილებს
 „ბედის ხაზს“,
 ეს ნიშნავს, რომ პატივს გცემს,
 მაგრამ ხმას არა.
 მახო ზოგჯერ ბარია,
 მინის სარკეებით,
 ბიჭები სხდებიან ლუდით და მუსიკით,
 შემდეგ ამაცობენ,
 რომ მას არ ჰგვანან.
 თვალს და ფეხს არიდებენ
 ტროტუარზე გოგონები...
 მხოლოდ მე ვიცი, რომ მახო
 ახალი ნელია,
 მისი ხელები მანდარინის სუნად ყარს,
 თვალის უკან ყვავილების ბალი აქვს,
 „ვაისროის“ ნამწვავებით საცხე...
 მახო ორ ომგამოვლილი თოვლის ბაბუაა,
 საქართველოს ნარჩენებით
 მოკიდებული ხურჯინით.
 მახო შობაა, რომელიც მომიკვდა.

დაბადების დღე

სასწაულების მანამ მჯეროდა, სანამ
 გავიზრებდი, რომ
 „ქრისტე აღდგას“ პასუხად
 „ჭეშმარიტად“ დავემტეთ.
 სასწაულების თუ არ გჯერა, მხოლოდ
 დღეები გრჩება,
 ჩვეულებრივი ბინძური დღეები,
 რომლებიც ფიქრის გარეშე უნდა
 გაიყვანო.
 თუ შეცდი და დაფიქრდი, მიხვდები
 რა ფასი აქვს შენს დაბადების დღეს...
 ზუსტად იმდენი, რამდენი წუთიც
 თოვლში სძლებ ფეხშიშველი.
 ზუსტი დროც იცი,
 არაერთი დაბადების დღე
 გაგიტარებია ასე.
 თავზე საბანს თუ დიდი ხნით
 დაიფარებ, მიხვდები —
 მხოლოდ შენ იცი, რომ არსებობ...
 სხვა ყველასთვის თარიღი ხარ,
 რომელმაც ჩაიარა.
 დავიბადე და ვალდებული ვარ
 ვიყო...
 ამის შესხენებაა დაბადების დღეც.

***
 ის შვილი არ ვარ,
 გვერდით რომ დაგიჯდება და იმღერებს,
 გვერდით გიჯდება მხოლოდ იმიტომ,
 რომ ტკბილად დავიძინო...
 შენ ხედავ: ჩემს ხელში გირჩები
 სუნთქავენ — ერთად რომ ვაგროვებდით.
 ჩემთან ყველაფერი სუნთქავს და
 ცოცხლობს, ადამიანის გარდა.
 ადამიანებს ზუსტად ისე ვწურავ,
 როგორც ცალი ფეხით თოკზე დაკიდებულ
 შენს შეკერილ სათამაშო დავს
 გაშრობამდე...
 ის შვილი ვერ ვარ, რომელიც
 „მზით და ჩიტებით“ სახლს ავსებს,
 ბავშვურ ღიმილსაც მხოლოდ შენ ხედავ,
 როცა რამეს მიყვები.
 ნეონივით ანათებს სადღაც ბავშვობა,
 არ ქრება, არ ზიანდება,
 მინდა ფეხი დაეჭირო და
 ციციანთელასავით გავსრისო.
 შენ მასწავლიდი — გოგო უნდა იყოს
 ნაზი, ლამაზი და მორცხვი...
 სამყარომ მასწავლა:
 თუ თავხედი არ ხარ, ვერ გადარჩები.
 მაპატიე... მე სამყაროსი უფრო მჯერა,
 რადგან მან დამასწრო და შემეცვალა.
 „უნდა მოგიყვე, როგორ გადავრჩი,
 ამიტომ ახლა უნდა გადავრჩე“...
 როგორ მინდა, შენს თვალებს
 ჰგავდეს ცხოვრება...

***
 კედლების წმენდის შემდეგ
 მომართვეს წითელი ვარდები,
 ბოლოჯერ ჩავწურე წითელი ტილო
 წყლით საცხე ჯამში,
 საკუთარი სისხლის წმენდა
 უცნაური შეგრძნებაა...
 თითქოს ყაყაჩოს წითელ ფოთლებს
 იარებში იტენი.
 ფიქრობ — ეს ბოლოა! ახლა ადგები,
 იყვირებ — კმარა!
 გაიქცევი მამასთან, ხმამალა
 უყვირებ — გიშველოს,
 რადგან შენ მისი ჯანსაღი ნაწილი ხარ,
 რომელსაც კლავენ,
 როგორც ვარდებს, იარებზე
 დასაფენად რომ მოგართვა...
 თუმცა დგები და ჯამიდან
 სისხლნარევი წყალს ეზოში ღვრი,
 დალაქავებულ ტილოს იალქანივით
 ფენ ლურჯ თოკზე,
 შემდეგ წვები, თვალს ხუჭავ და
 თავს აჯერებ რომ „ალარ მოვა“...
 მაგრამ ის ივლის, სანამ შენი
 სისხლის სუნი აქვს კედლებს...
 ივლიან წლებიც, თუ არ მოკვდი,
 ვერც გადარჩები...
 დგახარ ქუსლებზე, ლამაზი და
 ძლიერი მზერით,
 თუმცა მეტროში ჩასვლამდე ღელავ,
 ვინმე შემთხვევით რომ არ შეგეხოს...
 ღმერთიც კაცია და უიმედო,
 მამაც კაცია და უიმედო,
 ქმარიც კაცია და ვერ ენდობი...

კედლები უნდა გაგერეცხა,
 უნდა გეყვირა!

ეკა ქაჯაია

მწიკრი

მშორდება,
რადგან ამღვრევი გულის მოტივი, —
მკის ჰორიზონტი ჩამავალ მზის
მნიფე თავთავებს...
ელვარებს მისი ბასრი პირი
გილიოტინის
და ზედ დაისის
გადაჭრილი სხივი
ფართხალებს...

იცლება
სისხლით მორწყულია ცა და
ქვესკნელი,
სატრფოს სიკერპით შემომყურებს
სისხლის გუბედან...
მილიმის, მაგრამ
ლიმილი აქვს უკანასკნელი,
მიდის და ისე,
რომ ვერ შეძლოს
შემობრუნება...

***
შენ ამბობ: ნავალ...
და ალაკრული
ნიშნს უგებ,
შენი წასვლით ნაკლულებს, —
ჯერ არაფერიც არ
დაკარგულა!
ვიდრე მუქარით
ფეხს აბაკუნებ...

მაგრამ ერთ დღესაც სხვა
ამინდია,
დაითხოვს გული ჯავრის
მსახურებს
და შენც უეცრად ისე
მიდიხარ,
რომ კარსაც კი არ
გაიჯახუნებ...

***
ახელს თვალს კვლავ ღამის ციკლოპი, —
მორევი
გვაბრუნებს ერთადერთ თვალში და
ღამის ცა
გვახსენებს,
არიან რომ ქვეყნად ომები,
სადაც შენ მხოლოდ სხვის
სამშობლოს
არ იცავ...

მე ვამბობ, — არა და ვერ ვიკმევ
ნამქერად,
რაც ორივე თვალს მივსებს
დამწვარი ჯვრის ნაცრით,
რომ შენი ომებიც არსებობს
ამ ქვეყნად,
სადაც შენ მკვლეელი ხარ,
არა — ჯარისკაცი...

შიხ

რაც სიცოცხლისკენ არ მიბიძგებს,
გზად იფანტება;
მაინც ველოდი ხსნას მიწიერს უცხო მხარედან,
თან ვარსკვლავივით მომყვებოდა
მისი იმედიც,
რომლის გარეშე თმის ღერიც არ
ჩამოგვევარდება...

ვერ გამოვკრიფე იმედები
ეჭვის ნაცრიდან,
ჩაინუნენ,
ჩამქრალ მნათობების დარჩენ
ჩვენებად,
არა, შვილებო,
თავს ვიტყუებთ,

ომი სხვა არის,
ომი სხვა არის,
ღმერთი ომში არ ჩაერევა...

და როცა ჩვენი „მომქმე ქვეყნის“
ჯარისკაცები
მოვლენ ჩვენამდე,
გვიან ღამით თუ დილით სისხამ,
რომ „ერთი ღმერთის“ კურთხეული
ვცნოთ განაჩენი,
ერთმანეთისგან
და სამშობლოს ყულფისგან
გვიხსნან;

არ შევიმჩნიოთ ომის წინა
ნიაღვი ნელი,
ეს ფარატირა გაიჭრება
ჩვენზე შორს განა?!
არ გაიხედოთ,
ჩვენი ეზოს საქანელები,
უთქვენოდ, დედი, თამაშობენ
გაშეშობანას...

ჩვენს წასვლას ცხელი შოკოლადის
გემო ექნება,
თავისუფლების ასეთია
ტკბილ-მწარე ხვედრი,
ისე გვეტკბილოს,
ვერ მოვასწროთ გადაფიქრება,
აუჩქარებლად,
წვეთ-წვეთობით
ვიგემოთ, დედი...

ვერ ვნახოთ, როცა დენთის შუქი
გააჩირაღდნებს,
მთვრალივით როგორ ბარბაცებენ
ომში სახლები
და როცა ჩვენი „მომქმე ქვეყნის“
ჯარისკაცები
მოვლენ ჩვენამდე,
პატარებო,
ჩვენ შინ დავხვდებით!

მაგრამ თვალეები,
არ დავხუჭოთ თვალეები სველი,
რომ სიცოცხლეზე დარჩნენ ბრძელები
კვლავ ორსულეზად,
რომ მოსულეზმა
ნახონ თქვენი საქანელები,
თვალეებში როგორ ირწვევიან
დაუსრულეზლად...

გეტყვი, რომ კალის ჯარისკაცი
მოგონილია,
და ნამდვილები აგროვებენ ჩვენგან
ნამტვრევეებს,
დე, თმით გვითრევენ
და ნიხლითაც გადაგვივლიან,
ახია მათზე!
ველარაფერს ველარ გვატკენენ —

რომ თაბაშირის ნამტვრევეები
ალარ ტირიან
(და არც არაფრის ეშინიათ),
გულჩვილებივით,
ჩვენ გავიმეტებთ,
მხოლოდ ნაჭრის სათამაშოებს,
გავატანთ მათი პანანინა
ურჩხულებისთვის...

რომ ჩვენ კი არა
იმათ მოდგმას მუდამ ახსოვდეს,
რომ მათმა მამა-„ჯარისკაცმა“,
მამა მტარვალმა,
ჩვენს ქვეყანაში მოკლა
დედა, რამდენი ბავშვი,
რომ მათთვის ნაჭრის სათამაშო
ჩამოეტანა...

ჩვენ სად ვიქნებით?!
ჩემი ფრთები ისე მძიმდება,
ვერ მოგყვებიან
დაპირებულ ალთქმულ მხარეში,
კეთილი იყოს,
დედი,
თქვენი გამოღვიძება
უფლის კალთაში,
ომების და დედის გარეშე...

ჩვენ შინ დავრჩებით!

27 სექტემბერი

და მაინც,
ეს დღე
გამახსენებს
ჩვენს წილ დაცემას

(როცა საკუთარს ვაჭედებდით,
კიდურებს, ჯვარზე),
გილოცავ,
მიწავ,
მოკვეთილო,
ჯვართამაღლებას,
ჩვენ ერთმანეთი
დავამარცხეთ, —
ჩვენ გავიმარჯვეთ...

***
რა შეუძლია ამ სიყვარულს,
ალარ ვართ მრეველი
მისი ტაძრის და
სანთლებივით ალარ
ვკანკალებთ,
ვერ გაბრწყინდება
ოლარივით,
ვერ გამრავლდება,
როგორც დღის შუქი,
ზღვაში თევზი,
ცაში ვარსკვლავი...

რა ეშველება, —
გაჭრილია მისი სამარე, —
(თუმცა ჰაერით შეუძლია
ყველგან მყოფობა)
და მაინც ვიცით,
არსად მისი სახლი არ არის,
მაინც უდაბნოს მიწასავით
უნაყოფოა...

ყველა შიშისგან დაცლილია
მისი საცავი
და გამარჯვების ნიშნად,
მთელის კრებს ნაფლეთებსლა,
გატკბილდა თითქოს ძველისძველი შხამი
და მაინც,
ამ გაზაფხულის ბოლო ნალმზეც
ვერ აფეთქდება...

გადახდილი აქვს ცრემლით
ყველა გადასახადი,
სვა სიფხიზლისგან დასახსნელი
აბი საძილე,
უშფოთველია, ვით მძინარე
მზეთუნახავი,
უკანასკნელი ამბორიც ვერ
გამოაღვიძებს...

ველარ ჩაუდგამს სულს გრიგალიც,
მისი ცვილის ფრთებს
ვერც მზე გააღნობს,
ველარც სუსხი გასტეხს დროისა,
მოურეველი, არის როგორც
ბავშვის სიცილი
უცებ ნკრიალით გაფანტული
დიდი გლოვისას...

— შენ ახლა გრამიც სიფხიზლის ვერ
მოგეკარება
და აგაქვს კენჭის სიმსუბუქით
ლოდი სიზიფეს,
შენ მშვიდი ძილის
მოიპოვე რადგან უფლება,
მშვიდობით იყავ, სიყვარულო,
ტკბილად იძინე...

***
რა კეთილი ხარ, იმედო, ფუჭო,
რა ნამდვილივით ხელშესახები.
მე თვალეებს ვახელ,
შენ თვალეებს ხუჭავ,
თვალხილულს მაინც არ
მენახები...

ვშიშობ, ერთ დღესაც მკაცრი იერით,
სამალავიდან გამოხვალ მტრული,
უძრავ ამინდში
მაინც წამიერ
ამოვარდნილი ქარივით
ტყუი...

უახლოვდები სიფხიზლით შველის
გულს, შემზადებულს მუდამ საძილედ
და თან მდევ სიკვდილ-
სიცოცხლეს შორის
ყველაზე უფრო მერყევ
მანძილზე...

გაგორებულო მზის გორგალივით,
წყვდიადის თვალს და მნათის მძივო,
ოლონდ სულ სადმე
მეგულეობდე,
ოლონდ ერთ დღესაც არ
ჩაგეძინოს...

***
 ველის შროშანებს შევავლე მზერა,
 თავბრუდამხვევი მომედო ყინი.
 მსურს, განახლების დიადი ერა
 დადგეს, დაეხსნას ბოთლიდან ჯინი.
 მეც განახლების დამიდგეს ჟამი,
 ფერებ-ფერებით გაფუყვე ბილიკს,
 დილით შროშანებს დავდინდე ნამად,
 ღამით მდინარის შევერწყა ლივლივს...
 რა სურს ქარს ნეტავ, რას ფიქრობს იგი?
 აფორიაქებს, რომ არხევს შროშანს?
 მსურს, გადავშალო, ვითარცა წიგნი,
 ბოლო გვერდიდან, რომელიც შორს ჩანს...
 თუმცა ველია, მეც ველი, ველი...
 გაზაფხულს, ცრემლადგადმოღვრილ სისხამს,
 ო, რაბი, შენ ხარ შროშანთა მცველი,
 მათი მოშურნე გველების რისხვა...
 ველის შროშანებს მიზღვევლე თვალს,
 მეც განახლების მომინდა როკვა,
 ფიქრი აღარ მაქვს მომავლის, ხვალის,
 ურწმუნოების ვამსხვრიე კოკა...

ქვირფასო „მასტარ“!

მთვარის პორტრეტზე შეგნიშნე წუხელ,
 მკრთალი ხაზებით ავლებდი შენს ლანდს,
 ჩემს საიდუმლოს ვერავის ვუმხელ,
 მხოლოდ შენ გესმის და მხოლოდ ვოლანდს.
 ჩემი სიგიჟის მიზეზებს ხედავ
 ამ სკეპტიკოსი პოეტის თავით,
 მოკვეთილი ვარ ცხოვრების ხიდან
 და ამ კედლებმაც გამხადეს ავად...
 ავად ვარ, ავად, მეახლე, მოდი,
 ვგრძნობ მარგარიტას ამბორის ძალას,
 ის, რასაც მაშინ აქ მიაშობდი,
 მიაშებ ისევ, ნუ დამიმაღლე...
 საფიქრალს ისევ ვისევ და ვისევ,
 პილატეს ირგვლივ ვწრიალებ, ვბორგავ
 და იეშუას უცოდველ სისხლზე
 რწმენის თესლს ჩავყრი და მერე მოვრგავ...
 ძლიერ ცივია საკანი ჩემი,
 ძილი გამტყდარი, პილატეს მსგავსად,
 მთვარის სხივს ვაჭყავ სხვა დანარჩენი,
 რაც რამ გამაჩნდა, დევს გულზე ხავსად...
 და მეშინია სიჩუმის ახლა,
 შავი კატის ხმას ვაფურბი, ვუფრთხი,
 რომ ჩემს ბედს ზეთის სურნელი ახლავს
 და ბრბოს ურწმუნო განმბანველ ფურთხით
 ვინმინდავ თვალებს, ჰანოცრის დარად
 და პონტოელი პილატეს ბედზე,
 გაუშვებ ალბათ, პილატეს, ალბათ...
 და არ დატოვებ იუდას ხეზე.
 მთვარის სხივებზე შეგნიშნე წუხელ,
 დარდი არ გქონდა ცისა და მიწის,
 რადგან გაიგე და უკვე იცი,
 ხელნაწერები არასდროს იწვის...

ლილიტი

ო, ადამ, როგორი მღვრიე და მდორე ხარ,
 არასდროს, ვერასდროს აბიჯებ ჯებირებს,
 არ ცურავ დინების საწინააღმდეგოდ...
 შენ „მკვდარი თევზი“ ხარ
 და მკვდარი უკუნი,
 რომელსაც არ უკვირს ედემის მშვენიება, წალკოტი,
 მდინარის ჩქერები, ჩუხჩუნი და მთის პანორამა.
 ფრინველთა სიმღერა სისხამზე და ცქერა,
 თუ როგორ ივსება ედემი,
 რომელიც არც არასოდეს ყოფილა შიშველი,
 — შიშველი ჩვენსავით...
 სიშიშველე ეს ჩვენთვისაა ბუნებრივი,
 ჩემთვის და შენთვის, ასეთად შეგვქმნეს...
 ნეტავ რა შემიძლია ჩავიდინო,
 რომ კვლავ აღვავზნოს ჩემმა სიშიშველემ
 და განგაცდევინოს ნეტარი წუთები,
 როგორც მაშინ, თავდაპირველად...
 შენ ჩემი წყალობით დაგერქვა ადამი...
 შენ ჩემი წყალობით გაიგე, რომ თურმე ხარ კაცი
 და არა „თავი ქალისა“,
 როგორც მას უნდოდა, მთავარს...

...და ვაგრძნობინე ისე, როგორც ეს ენადა ლილიტს...
 გახსოვს, ჩემი ვნების ქარცეცხლით გაბრუებულს,
 რომ გამოგაცალე შენი აღმატებულკაცობა
 და ნეტარყურობით გაბრუებულმა,
 ვინც თავად მიწოდე — „ქალღმერთი,
 ჯადოქარ-გრძნეული“?
 სხეულზემორგებულ როკვით, გახელებით...
 როცა შეგიტყუე საოცარ სამყაროში,
 რომლითაც შენ ასე მოიხიბლე და ამყვეი,
 მაგრამ თან გძლია შიშმა და
 კვლავ დაგაბრუნა ყოფიერებაში...
 შენ გძლია რწმენამ, გძლია თმენამ
 და გძლია ადამ იანობამ...
 რომელიც თითქოსდა იმარჯვებს ვნებებზე,
 ქალზეც კი... მაგრამ ვერ იმარჯვებს ლილიტზე...
 რადგანაც არაა იქ ჩემი ადგილი,
 სადაც კანონიკა და კანონებია... სადაც შიშებია...
 დააკვირდი,
 საკუთარ სახელებს როგორ ვამართლებთ,
 ადამ? განა ეს შემთხვევითია?
 მდორე ხარ... უძრავი... იცი?
 თავად გავაგნებ გზას ედემის ბაღიდან...
 ანით პოემდე, — გემშვიდობები...
 იქნებ ყოფიერებით დაღლილს მოგენატრო,
 იოცნებო ჩემზე, ჩემთვის ესეც საკმარისია...
 ეს ბაღი ჩემთვის არაა, ადამ...
 შემოსაზღვრულს არ სცნობს ლილიტი...
 ზღვის ქაფისკენ მიმინვეს გული,
 ჩემსავით მგზნებარე ზღვის სარკეში,
 ჰო, კარგო...
 და ერთი სული მაქვს, მასში გადავეშვა,
 რომ თავი დაგვკარგო...
 მე ლილიტი ვარ, ლი ლი ტი...
 მივილტვი, მივილტვი... მივილტვი...
 თავისუფლებისკენ მივილტვი, რადგან...
 მიქაელ, გამილე, გამილე ჭიშკარი,
 მშვიდობით, ადამ...

ავტოპორტრეტი

სოფიო, მაინც ვინ ხარ შენ?
 სახელი შეიცავს სიბრძნეს,
 გვარი, ჯერ კიდევ არ ვიცი, რას ხსნის,
 ან რას გულისხმობს ის თავისთავში...
 და გენეტიკის უმთავრეს ჯამში,
 დეენემის მახსოვრობაში და
 ღმერთის ჩანაფიქრშიც არ ვიცი, ვინ ხარ...
 ან რა მისიით აქ მოვლე მინა,
 ან რას გობო და ან მაინც რას იცავ?
 არ ვიცი, ვინ ხარ...
 მხოლოდ ის უწყი, რა გჭრის თვალებს,
 რა გტკენს გულს, რა გავსებს და გაცარიელებს,
 გფიტავს და გფიტავს, გფიტავს და გახრჩობს,
 გახრჩობს, ვერამოვსებულს სამშვიდველი,
 ღამეები ნათევი, გრძელი...
 მშვიდი სული, დაუნყარებელი გრძნობები,
 ყმუის, ყმუის...
 არგაცემული გრძნობები გტეხავს,
 გჭრის, გჭრის, გიჭირს,
 სიცარიელე გკლავს და მტერი გიჭერს,
 გულწრფელობით სარგებლობს შენით
 და ანკესზე ნამოგებულს გლადრავს...
 და აი, მაშინ შეიგრძნობ ნათლად,
 ვინა ხარ, რა ხარ, რომელიც
 სულ ვერ ამართლებს სახელს
 (მსოფლიოს სიბრძნეს), იზეპირებ ეკლესიასტეს
 „ამაოება ამაოებათა“ და რომ
 „ქარის დევნა“ წესია კაცთა
 და ხდები საკუთარ თვალში,
 შეცდომების თვლაში სულელი, მსოფლიო სულელი...
 და გეცინება ამაზე მერე...
 დაჯექი, სოფო, დაჭერი და კერე...
 ამოო ცხოვრების სცენარის ფარდა
 ფასობს სიცრუე და ამის გარდა
 სიცრუის ქვაბში ვერა ხარ ლალად
 და გიჭრის თვალებს გამონათება
 სიკეთის კვალ-კვალ...
 და რწმენა ისევ მდოგვივით მცირე
 და ვიქტორ ჰიუგოს ჟან-ვალჟანივით,
 „რა საბრალო ხარ“ — შესძახებ შენს თავს...
 ესაა მხოლოდ... შეუსწავლელი ცხოვრების გემო,
 დაობლებული ბავშვივით მჯდომი
 და კუთხეში მორიდებით აიტუხები...
 საშვით, თვით ჯოჯოხეთის გამტარი საშვით,
 თვითთრონიის მორგების ხარჯზე,
 იკვნიტავ ფრჩხილებს და ცდილობ, ახსნა —
 ვინა ვარ, ვინ?...
 და ამ შენს ფიქრებში გართულს, აურზაურში,
 თავს ნამოგადგა შვილი შენი, შუშპარა ნინო,
 გოგო, რომელიც გაგიხდა ნანატრ
 და აგისრულა სამყარო იგი,
 გულისგულშიგნით გედება თაფლად...
 და მიხვდი, ვინ ხარ, რა გინდა, სად ხარ...
 ბოლოს და ბოლოს მისია შენი
 და დანარჩენი არ გიღირს ჩალად...
 მთავარი არის, რომ გაჩნდი ქალად...
 მთავარი არის, რომ გაჩნდი ქალად...

ქათმებთან მოლაპარაკე

მამა რომ წითელი მამალივით შესწირეს საყდარს,
 ჩაველო ზამთარს და არ იცოდა, ორსულად რომ
 დარჩა მეუღლე — რომელსაც თურმე თავზარს სცემდა
 სისხლნაკლულობა და ნატრულობდა,
 კვერცხუჯრედშივე გავწყალბობდი...
 და რადგან უკვე კვერცხუჯრედშიც
 აღარ დარჩა ჩემი ადგილი,
 კვერცხის ნაჭუჭის
 მკერივი ფენა
 გამოვამტვრიე
 და გამოვიჩეკე მინატკეპნილი
 პალატიანი სახლის კუთხეში
 მიდგმულ ტახტზე —
 ზედ რომ წვრილ-წვრილად განენილი
 ჩალით სავსე ტომრები ეგო...
 და ის საწოლი ტახტზე მეტად,
 საბუდარს ჰგავდა,
 საიდანაც დღენაკლული გადმოვნიქდი
 და მიწაზეც გავბედე დგომა...
 გარეთ კი ჭირის თავთავებით
 სავსე კალო ილენებოდა და ვერ შევძელი თავნართმევი
 ნამჯის გარდა რამე მეკენკა, ორ დასთან ერთად,
 ერთმანეთს რომ ვერ ვერჩეოდით
 და გვადარებდნენ ქორისაგან
 დამფრთხალ წინილებს...
 მაგრამ წინინვე არც გამჩენი არ გვინწყევლია,
 რადგან ვიცოდით, მცირე ცოდნის მიუხედავად,
 წყალსაც რომ ვსვამდით,
 მუდამ ცისთვის უნდა გვეცქირა...
 და ცაც გაიხსნა, მაშინ მაინც ასე მეგონა,
 როცა გავთხოვდი,
 ჩემმა კაცმა რომ ნამიყვანა,
 ქორისთვალეობამ, — თუმცაღა
 მალე დავინახე, რომ წისქვილის ქვა მართო ჩემს თავზე
 არ ტრიალებდა...თუმცაღა ხშირად უნდოდა ყურძენსაც
 ჩიტებივით გამოვკენკავდით, ბედს დავმორჩილდით
 და ორივემ მოვიწყვეთ ბუდე,
 ძველ საბუდარზე
 უფრო პატარა...
 რა გვერგებოდა —
 შეიდად გაგვეყვს, შეიდად დაგვეშალეს...
 რა გვერგებოდა, გარდა ჭიქა ღვინით დალოცვის, —
 და გვედგა თავზე
 ხორბლისფერი სათნოების დიდი გვირგვინი,
 როგორც ცხრა ვაზის ცხრა რქისაგან
 შეკრული გვერვი, —
 და ამიტომაც არც გამჩენი არ გვინწყევლია,
 თანაც ვიცოდით,
 მცირე ცოდნის მიუხედავად, წყალსაც რომ ვსვამდით,
 მუდამ ცისთვის უნდა
 გვეცქირა...
 ცაც დაიხურა, რაკი
 ქორზე ბასრი ბრჭყალი ჰქონია სიკვდილს
 და ნაიყოლა ჩემი კაცი, ქორისთვალეობა,
 მე კი გადავჩნი, —
 სამზეოდ რომ დამრჩნენ ფიქრები... ბევრსაც ვითმენდი,
 მაგრამ დარდი ჩიჩახვივით გამომებერა სამინე ყელზე
 და ამიტომაც საღვთო კრავად ვერ დავეკალი
 ვერც ჩემს ნაშიერს...და დავჩნი ასე,
 ამ ქათმებთან მოლაპარაკე...
 არც გამჩენს ვწყევლი და კარგად ვიცი, მცირე ცოდნის
 მიუხედავად, წყალსაც რომ დავლევ, ისევ ზეცას უნდა
 ავხედო, — რადგანაც
 კვერცხის ნაჭუჭი რომ გამოვამტვრიე,
 გამოვიჩეკე მინატკეპნილი პალატიანი სახლის კუთხეში
 მიდგმულ ტახტზე — ზედ რომ წვრილ-წვრილად
 განენილი ჩალით სავსე ტომრები ეგო...
 და ის საწოლი, ტახტზე მეტად,
 საბუდარს ჰგავდა...

ბადრი სულაძე

***
 გაფაციცებით ვაკვირდები საყდრის კონტურებს,
 ნისლი რომ ფარავს, იმ ნისლივით სდუმან ზარებიც, —
 და შეკითხვებზე პასუხისას თავს ვიკატუნებ,
 თითქოს ყველაფერს დრო მკარნახობს
 დაუზარებლად, —
 თანაც ჯიუტად ვიმეორებ სხვების ნაამბობს,
 არადა, აზრი წრფეზე მეტად, უფრო — წრენირს ჰგავს,
 და ზეცის გუმბათს ფიქრი,
 თუნდაც ცრემლით ნალბობი,
 საანგელოზო მამალივით
 მსურს რომ შევნირო...
 სულ სხვა აზრით ვზომავ მანძილს მზიდან ქარამდის,
 გასააზრებლად ერთი ბგერაც რომ არ გამომჩნეს, —
 და ვერ ვიჯერებ, რომ ღრუბლების უგრძეს ქარავანს,
 ტყუილად ვსდიე და სირბილში
 დროსაც ჩამოვრჩი...
 სანთლის ნაღვენიც იმ ბობოქარ ფერთა ნაშთია,
 საყდრის კედლებიც რომ ვერ იტევს წლების ნიაღვარს...
 ამ სამყაროში რაც ასაფრენ ფრთებად გაშლილა,
 სუყველა — დროის დადგენილი
 წესის მიღმაა...

***
 ჭანჭურის ხეზე გამეფდა ფერი
 თოვლის სითეთრით ანთებულ ხედის, —
 როცა ფიქრებად ღამენათევი,
 ჩამოფრთხილდნენ ქათმები
 ხიდან...
 ვით მორღვეული ჟამის თერძები,
 თოვლის მიმართაც ბევრის მკადრებნი,
 მოურიდებელ ჟინით ეძებენ,
 დაკარგულ მინას — სველ
 ნისკარტებით...
 ეძებენ ხორბლის დაკარგულ მარცვლებს,
 ზეცაც ღრუბლით რომ უქმევს უეცრად, —
 და პოულობენ ფქვილივით გაცრილს
 მას, რაც უფლისგან უკვე მიეცათ...
 ფორიაქობენ სრულ სითეთრეში,
 გადმოსულები მიწაზე ციდან, —
 რაც ჟამთა ქროლის
 პირნათელ რაშთან
 გადამტყერების
 მეტადრე
 ცდაა...
 დაკარგულ სივრცეს რად უნდა ძებნა,
 რთულად შესაცნობ ხმით და კრიახით,
 როცა ცისგანაც იხსნება გზები,
 კართან მომდგარი უფლის
 კარნახით...
 უნდა ნავშალი რუხიც და მწვანეც,
 გზა უნდა დამოს შავმაც, ყვითელმაც,
 რადგან ყოველთვის მაღლივით მწამდა
 სამყაროს თეთრად
 გადაფრთხილებაც...
 როცა ფიქრებად ღამენათევი,
 ჩამოფრთხილდნენ ქათმები
 ხიდან, —
 ჭანჭურის ხეზე გამეფდა ფერი
 თოვლის სითეთრით ანთებულ ხედის...

***
 მეგონა, ცოტას გიშველიდი,
 სისხლს რომ გისხამდი,
 ქარში რომ ეგდო დაქნობილი
 მოლის თავშალი,
 მაგრამ მთიდანაც აიკრიფა
 სითბოს მისხალი, —

და ცისკრის ყველა ნაკვალევი
 თოვლმა წაშალა...
 ცანაზამთრალზე,
 გაზაფხული როცა შემოვა,
 სიცივის ლაშქარს ის მოუგებს
 ისევ ყველა ომს,
 შენ კი დარჩები — გადარჩენილ
 ცოცხალ მეომრად,
 მაინც რომ ზამთრის ღამესავით
 იყელყელაო...

***
 ცაც ხშირად იმღვრევა ნაცრისფრად
 და თუმცა ვერ გავჩნდი ფრინველად, —
 ყოველთვის, სახლიდან გასვლისას,
 მარჯვენა ფეხს ვადგამ პირველად...
 თივებთან ცოტას თუ შევდგები,
 თივებშიც ჩიტები გალობენ, —
 და მუხლებმორღვეულ ფეხებით
 კვლავ ვგავარ ჩამომშლილ
 ქვა-ლოდებს...
 გზები რომ ვერ დავიმორჩილე,
 დამერქვა კვლავ — უფლის მორჩილი, —
 აზრი რომ, ხან ვაშლად დავჩირე,
 ხან ტყეში ვაგროვე მოცივით...
 დავკრიფე, ავაცივი, გავაშრე,
 სიტყვები — კენკრადაც, სოკოდაც;
 აღარც კი ვნაღვლობდი დანარჩენს,
 სურნელი შემეგრძნო
 ოღონდაც...
 რითმების რთველსაც კი შევბედე,
 შევირგე გულების სანოვრით, —
 ზოგჯერ კი სათქმელიც შედედდა,
 ქილბში რომ იცის მანონმა...
 ფრაზებსაც ზამთრისთვის ვინახავ,
 კომპის და ალუბლის მურაბად;
 ფიქრსაც რომ გადავკრავ ორნახადს,
 ვიცი რომ — ვუშველი
 ურავანს...
 სანამ თოვლს ჩამოყრის, დავდივარ,
 ფოთლებსაც გავქექავ ხელჯოხით,
 თორემ ამ სამყაროს დარდიანს,
 ულექსოდ სადამდე ვყოფი...
 ლექსებს მე ჰაერზე კი არ ვწერ,
 ფილტვებით სახლში რომ მიმქონდეს;
 ჩიტების ნისკარტით მიწანერს,
 ხეებზე ვკითხულობ
 სტრიქონებს...

***
 მოისხეს მხრებზე
 მთებმა თოვლის თეთრი ქათიბი,
 ზეცას რომ ღამით შეუკერავს სახელდახელოდ, —
 და გეფიქრება, ალბათ სულშიც მკვეთრად დათბება,
 დარდს რომ ვერ მალავ,
 თვალბეჭდით ფართოდ გახელილს...
 თოვლის ქუდები დაიხურეს სახურავებმაც
 და სახლებს თითქოს პოდიუმზე უწევდეთ გასვლა, —
 სულ აღარ ახსოვთ გაცრეცილი ცა ნუხანდელი,
 მონატრების და მარტოობის უწყვეტი ვალსით...

***
 თოვლის ამდილანდელ გამოჩენას,
 გული სხვანაირად ვერ ვუჩვენე, —
 და გზაც მთასავით რომ ნაოჭდება,
 ან ცა რას დატოვებს
 შეუმჩნეველს...
 ახლა, როცა სახლიც თავს მბებრებს,
 როგორც უფერული თაგვის სორო,
 ბედმა თოვლის თეთრად განაცრელზე,
 მინდა, გუნდასავით
 გამისროლოს, —
 ცეცხლიც მომეძალოს სიზმარისა,
 გენი თვალბეჭდით რომ ნაისრია...
 გუნდის სროლას რაღაც მიზანი აქვს,
 გუნდას ტყუილად ხომ
 არ ისვრიან...

***
 ჰგავხარ პატარას, დაძინებას რომ ვერ ახერხებს,
 დიდი თამაშით დაქანცულს რომ წრიალი თანგავს...
 ფიცარნაგისგან დარჩენილა მხოლოდ ნახერხი
 და კულისებში გულსაკლავად
 წრიპინებს თავი...
 ცრუ ღამებმაც მეტისმეტად გადაამლაშეს
 და დაამსგავსეს ზეცა — თვალებს, სევდით გაღეშის...
 უსახურია ყველა როლი, ყველა თამაში,
 როცა დიდები თამაშობენ
 სცენის გარეშე...
 თიხის უსახო თოჯინებად გამოძერწილებს,
 ვერც „სამაიას“ ცეკვას უქებ —
 ცრემლის სისველით, —
 როცა აზრისგან ჯერდაუსმელ ყველა წერტილში
 გრძელ ნაწნავებად გარდასახულ გველებს გისევენ...

ცრუ ღამებმაც მეტისმეტად გადაამლაშეს
 და დაამსგავსეს ზეცა — თვალებს, სევდით გაღეშის...
 უსახურია ყველა როლი, ყველა თამაში,
 როცა დიდები თამაშობენ
 სცენის გარეშე...

***
 მე ვერც ვერაფერს ველარ შევცვლი ექვსი დღის მერე,
 ცხრა თვის მერე, ერთი წლის მერე...
 რადგან სამყარო მივითვალე
 საკუთარ სახლად... და დავრჩი სახტად,
 როცა ერთ ოთახს მივმატა
 მხოლოდ ცერცვივით პანანინა სამზარეულო —
 ხან რომ ნიგნობს და
 ხანაც რვეულობს, რაკი კედლებზე
 ხშირად ვტოვებ მოფრენილ ფრაზებს,
 მერე რომ ლექსში ჩასასმელად უნდა გავნირო...
 ვითვლი სტრიქონებს,
 საჭირო მარცვლებს, იმის მაგივრად,
 ნინილები რომ დავითვალო
 საშემოდგომოდ, — მამაჩემი როგორც ითვლიდა...
 ითვლიდა მწყობრად, მიყოლებით, ქვევიდან ზევით,
 თავისი დათვლით ასწლამდე რომ უნდა ეცოცხლა...
 მერე კი, მასაც აერია სათვალავი და
 არა თავიდან, სულ ბოლოდან
 დაიწყო დათვლა...
 და ასის ნაცვლად
 უფრო ქვევით
 მონიშნა
 არე...

კვლავ ვითვლი ზარებს,
 თუ რამდენჯერ მირეკავენ სამსახურიდან,
 რომელიღაცა სახლის საკეტზე
 აწყვეტილი ლუქის გულისთვის
 და მენატრება ხმების დათვლა იმ ზარებისა,
 საბალახოზე გასადენ ხბოებს
 რომ ჩამოჰკიდეს და მეც ვუსმენდი, მაყვლისა,
 თუ სოკოს კრეფისას...
 კვლავ ვითვლი ნივთებს სამსახურში,
 ვაზუსტებ ნომრებს და მიკვირს,
 რატომ გამიგრძელდა დათვლის პროცესი,
 როცა სკოლაში ვერ ვიტანდი
 მათემატიკას... ამ მათემატიკას ემატება „კატაპარაის“
 ნაყენის ის მოტკბო წვეთები, რომელსაც ვითვლი,
 კატასავით რომ გავიტრუნო, ხის მომცრო ტახტზე
 მოკუნტული როცა მივწვები...და აღარც მახსოვს
 ის ფრაზები, სახლის კედლებს რომ მივანერე,
 რომელიღაც ლექსის
 სტრიქონად...
 უცებ, თითქოსდა — გზაც იწყება ცისკრისეული
 და მახსენდება მზით გამთბარი მინის რვეული,
 დღის ნამივით რომ ბრწყინავდნენ მასში სიტყვები,
 ჩიტების ენით, წყაროს ბგერით ნაკარნახევი, —
 ვითვლიდი ვარსკვლავთ, კვლავ იმისდა მიუხედავად,
 გამიჩნდებოდნენ მეჭეჭები თუ არა ხელზე...
 ვითვლიდი დღეებს, იმ პირველი თოვლის მოსვლამდე,
 გუნდაობაზე უფრო მეტად რომ მახარებდა
 ძაფმოჭერილი ქალღღებით თავნაკრული
 მურაბების საჩქაროდ გახსნა...
 და ახლაც, ნათლად მახსენდება, როგორ ვხაზავდი
 დარჩენილ დღეებს — კალენდარზე, ჯარში ყოფნისას,
 დედის იმ სითბოს მონატრებული, ნაუცბათევად
 თითებს შუა რომ გაილია, დარდით ნალოკი
 ქვამარილივით, —
 და ზღვრად მიქცია წლებშემცბარი დედის ასაკი;
 მეც რომ გავქვავდი, ყველა სიტყვა რაკი გამიშრა,
 გასანთლულ თითებს შერჩენილი ბოლო
 ცრემლივით...
 ბედსშერჩენილი მონდომებით
 ვაგრძელებდი ჯიუტად დათვლას —
 გულბების ფეთქების, ფეხების,
 თუ ხელების ქნევის, — მომავალი
 დედის მუცლიდან,
 მეც რომ სიცოცხლის დიდ მეხოტბედ
 უნდა ვექციე და
 მერე იქნებ სათვალავი მეც ამრეოდა, —
 მამაჩემივით... სახლის კედლებსაც ლაქასავით
 რომ შერჩებოდა, დაღლილობისგან —
 ჯერაც ლექსებში ვერჩასმული
 მოკლე ფრაზები...
 ზოგჯერ ვბრაზდები,
 მაგრამ ჯავრსაც დათვლაში ვატევე,
 სიმინდის ფქვილის მოზელვისას,
 ან ფელამუშის მოდულებსას,
 ნალმა-უკულმა მორევის დროს, ბუყბუყით, ფშვინით...
 შემოვა შინდიც და
 დავითვლი ჩამავალი მზის სინთლემი
 ჩამტკბარ მურაბებს...
 დავითვლი, რამდენ გულის ნადებს
 ვუწილადებ მტერს და მოყვარეს, რომ მზე და შინდი
 სულ უყვარდეთ სიცოცხლესავით, —
 რომ დარდისაგან
 შეფაკლული დღეების ნაცვლად, მზე დავითვალო
 ზეცისხელა ღიმილიანი, — მანამდე, სანამ თვითონ
 უფალი არ დამითვლის დარჩენილ დღეებს...
 დიდხანია, დედაჩემის ასაკს
 გადავცდი...

მისუძუ კანეკო

ყოყმანოვს ძარი

აყვავებულა ოსმანთუსი — ზეთის ხე თეთრად, მოტკბო სურნელით საესეა არე. ქარი შეყვინდა ბაღის კართან, არ იცის, რა ქნას, იქნებ, შესვლას კართან დგომა სჯობს?

ვეშაპის პანაშვილი

გაზაფხულის დასასრულისკენ ვეშაპების პანაშვიდი იმართება აქ, როცა ზღვებში მფრინავი თევზის მოხელვას ვიწყებთ. სანაპიროზე ტაძრებიდან ზარების რეკვა მოისმის და ქარი ფანტავს ხმებს სივრცეებში, სივრცე ხმებს იტევს. შაორებით იმოსებიან ჩვენი სოფლის მეთევზეები, და როდესაც მიიქარაან ლოცვებზე ტაძრად, სწორედ მაშინ ზღვაში ერთი ჩვილი ვეშაპი ზარების ხმაზე ზღვის სიღრმიდან ლურჯ ტალღებს აძრავს. იხსენებს თავის დაღუპულ მშობლებს. მწარედ სლუკუნებს: „მენატრებით, მენატრებით, საით ხართ ნეტა?“ — მიატირებს ფსკერთა უკუნეთს. ზარების ექო ზღვების ზედაპირს გადაეფლება, ეფინება სივრცეებს ლამის ქვეყნიერების დასასრულამდე...

ფუტკარი და ღმერთი

ყვავილის გულში — ფუტკარი, ყვავილი — ბაღის გულში, ბაღს ზღუდედ გალავანი აქვს, თვალებს ცქერას რომ უშლის. ზღუდე — ქალაქის გულშია, ქალაქი — ქვეყნის გულში, ქვეყანა — მსოფლიოშია, მსოფლიო — სამყაროში. სამყაროს კი, სულ იოლად იპოვით ღმერთის გულში!

ეს ნიშნავს, ღმერთი ეტევა — პანია მწერის გულში!

სინათლისკენ!

სინათლისკენ!
სინათლისკენ!

ყველა ღმერთი, ბნკალით სვით სინათლის წყალი!

სინათლისკენ!
სინათლისკენ!

შენც, პატარა ბალახო, ბუჩქმა არ დაგაგლახოს! სხივებს მოსდე წანგი, სინათლისკენ წადი!

პოეტი მისუძუ კანეკო 1903 წლის 11 აპრილს დაიბადა იაპონიაში, მეთევზეთა დაბა სენძაკიში, რომელიც დღე-ისთვის ქალაქ ნაგატოს შემადგენლობაში შედის.

მას და მის ძმას პატარებს გარდაეცვალათ მამა და ბიძის ოჯახის მეურვეობით იზრდებოდნენ. გოგონა სწავლისადმი დიდ ინტერესს იჩენდა და პატარაობიდან წერდა კიდევ. „უცნაური, გულჩათხრობილი გოგონა, რომელსაც ძალიან უყვარდა კითხვა“ — ასეთს იხსენებენ მას. მისუძუ კანეკო ლექსებს ბავშვობის ასაკიდან თხზავდა. მისი ხუთი ლექსი პირველად გამოქვეყნდა 1923 წელს, მათ შორის მისი საბავშვო პოეზიის ერთგვარი სავიზიტო ბარათი „იღბლიანი თევზაობა“. იმხანად გამოქვეყნდა ოთხი იაპონური საბავშვო ყურნალი აგრძელებდა კანეკო მისუძუს ლექსების ბეჭდვას. მომდევნო ხუთ წელიწადში პოეტის 51 ლექსი გამოქვეყნდა. შეაფასეს კიდევ, როგორც „ახალბედა იაპონელი საბავშვო პოეტებს შორის ყველაზე დიდი ვარსკვლავი“.

1926 წელს ბიძამ და დედამ გოგონა მისი ნების საწინააღმდეგოდ გაათხოვეს. ოჯახური თანაცხოვრება ტრაგიკული აღმოჩნდა და 26 წლის ასაკში სუიციდით დაასრულა სიცოცხლე. ძმას დაუტოვა სამ მოზრდილ რვეულში თავისსავე ხელით ჩანერილი 512 ლექსი.

პოეტის სიკვდილის შემდეგ მალევე იაპონიაში მილიტარისტულ-რეაქციული დრო დამკვიდრდა და კარგა ხანი არასახარბილო პერიოდი დადგა იაპონური კულტურისა და ლიტერატურისთვის. პოეტის სახელიც დავიწყებას მიეცა.

პოეტის გარდაცვალებიდან თითქმის ორმოციოდე წლის თავზე მის ერთ ლექსს ძველ საბავშვო ყურნალში გადააწყდა ახალგაზრდა 19 წლის იაპონელი პოეტი სეცუო იაძაკი. ახალგაზრდა კაცზე ამ ლექსმა, „იღბლიანი თევზაობა“, დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა და ინტერესი აღუძრა გასცნობოდა კანეკო მისუძუს შემოქმედებას. სამწუხაროდ, ვერსად მიაკვლია მის ნაწერებს. დაიწყო ახლობლების მოძიება. 16 წელი მოანდომა ძებნას და მხოლოდ 1982 წელს იპოვა იმხანად ტოკიოში მცხოვრები კანეკო მისუძუს ძმა, ვისთანაც ინახებოდა ხელნაწერი სამივე რვეული და საოჯახო ფოტოები. 1984 წელს კი ერთ-ერთმა გამომცემლობამ გამოსცა ამ სამ ხელნაწერ რვეულში არსებული ლექსების საფუძველზე მისუძუ კანეკოს პოეზიის ექვსტომეული.

სეცუო იაძაკიმ იმაზეც იზრუნა, რომ იმ წიგნის მალაზიაში, სადაც კანეკო მუშაობდა ახალგაზრდობაში, მისი მემორიალური მუზეუმი გახსნილიყო. ექვსტომეულის გამოქვეყნების შემდეგ კანეკო მისუძუ ხელახლა აღმოაჩინა იაპონელმა ხალხმა, შეიყვარა ის, უამრავი სიმღერა შეიქმნა მელოდიურ ლექსებზე, გადაიღეს ბიოგრაფიული ფილმიც მის ცხოვრებაზე, თარგმნეს არაერთ ენაზე, დაბეჭდეს სახელობითი მარკა, გაიხსნა მისი სახელობის პარკები, დაიდგა ქანდაკებები, მემორიალური ძეგლები, შევიდა სასწავლო პროგრამებში, აღინიშნა 115 წლის იუბილე და სხვა და სხვა... დღეს ის მსოფლიოში აღიარებული იაპონელი პოეტია, რომლის ლექსები არაერთ ქვეყანაში გამოდის მრავალფეროვანი კრებულებისა და საბავშვო წიგნების სახით. მისუძუ კანეკოს საერთაშორისო აღიარებას ადასტურებს 2009 წელს გაეროს ეგიდით ჩატარებული „მრგვალი მაგიდა“, რომლის თემა იყო ქალთა როლი და მნიშვნელობა იაპონურ კულტურაში, მათი მიღწევებისა და პრობლემების ჩვენება. ეს „მრგვალი მაგიდა“ მთლიანად მიძღვნა მხოლოდ კანეკო მისუძუს შემოქმედებას, ცხოვრებას, მისი ლიტერატურული მემკვიდრეობის წარმოჩენას იაპონური კულტურისა და ლიტერატურის განვითარებაში.

მისუძუ კანეკოს პოეზია განმსჭვალულია დიდი ჰუმანიზმით, ემპათიით ბუნებისა და ადამიანებისადმი. სრულიად ახალგაზრდა ავტორმა შეძლო, თავისი ფაქიზი სულითა და ყველგანმწვდომი და ყველგანმხედველი გულისა და გონების თვალთ ეჭირისფლა სამყაროსთვის, გაეშხენებინა და თანაგრძნობა გამოეხატა ყველასა და ყველაფრის მიმართ...

მისი პოეზია ეკუთვნის არა მხოლოდ ბავშვებს. ესაა ფაქიზი, დახვეწილი, გამჭვირვალე, მაღალესთეტიური პოეტური სამყარო, რომელსაც თანაბარი სიამოვნებით კითხულობს დღეს ყველა ასაკის მკითხველი.

აპრილში მისუძუ კანეკოს 120 წელი შეუსრულდა. მისი შემოქმედებით ლიტერატურათმცოდნე ნანა კუციას მეშვეობით დავიტერესდი. მისუძუ კანეკო პირველად მისიარგმნა ქართულად. მაღლობს ვუხსდი იაპონელ ენათმეცნიერსა და მთარგმნელს, ბატონ იასიჰირო კოჯიმას, რომელიც ბრწყინვალედ ფლობს ქართულ ენას, ჩემი თარგმანების რედაქტირებისთვის. სულ მალე ქართველი მკითხველი მისუძუ კანეკოს პოეზიის ორენოვან წიგნს მიიღებს „სეზანფაბლიმინგისგან“.

მთარგმნელი

დაღაპული თოვლი

თოვლის თეთრი ზედაპირი ცივი მთვარის ცივ ნათელში გაყინულა, ბზინავს.

ძირს, სიღრმეში წვალობს თოვლი, ნაფეხურებს უქცევიათ ის მიწიან ფინად.

შუა თოვლი ვერც მინას გრძნობს, ვერც ცას ხედავს, თეთრი გული სტკივა...

იღბლიანი თიხაოზა

თენდება. დარიან დილას თევზი მოჰყვება ბადეს, ვერცხლისფერია სარდინი, ნავეებს პირთამდე ავსებს. დღეს საქმე კარგად ნაუვათ მეთევზეებს და ვაჭრებს.

ზღვაში კი, დიდი გლოვაა, ძმებს დასტირიან თევზები, იმათ ცრემლს ვერვინ ამჩნევს.

დღე და ღამე

დღეს ღამე მოსდევს, ღამეს — დღე, და მეორდება ასე.

რა თვალთ გავწვდე ამ თოკის უსასრულობის სახეს, თავს სად მივაგნო, ან ბოლოს, მნახველი როგორ გავხდე.

გლარკის ფოთლის სიშფარა

საით მიდიან ყვავილები, როცა წყვეტენ მათ? ტოროლები რომ დასტკვენენ და ადგათ ლურჯი ცა?

ქარი სადღა? დამალულა, მხოლოდ ყვავილს წყვეტს. ფოთლები როგორ შევრჩენილვართ გადამტვრეულ ღერს.

და თქვენც, ლამის მწერებო, აიქნიეთ ფრთები, რომც დაგეწვათ, მაინც გასნით ცეცხლის გზებით!

სინათლისკენ!
სინათლისკენ!

მზეს მოუხმეთ საშველად ქალაქელმა ბავშვებმა! გაეჩქარეთ, სადაც სივრცე გელით ისეთი, სინათლე რომ ატანს!

პარპანდელი წელი

გახედე, გახედე, ახალწლის სისხამზე ფერადი აღმის წილ შავ აფრას შლის ნავი, ნავსადგურს შორდება.

ვის გაჰყავს, ვის გაჰყავს ზღვის წყლებში ის ნავი ახალწლის პირველ დღეს? არ ვცდები, მე მგონი — შარშანდელ წელიწადს.

საითკენ მიცურავს? სულ წინ, წინ მიიწევს. ნეტავ თუ სადმეა ნასული წლებისთვის ნავსაყუდელები? მასაც თუ ელიან?

გახედე, არ ვცდები, ჩავლილი წელია — მას ეხედავ თვალნათლივ, ახალწლის პირველ დღეს, შავიალქნიანი ნავით რომ მიცურავს და ჩრდილიც სულ უფრო და უფრო გვშორდება, დასავლეთისაკენ...

მე, ჩიტი და ზანზალაკი

ხელები რომც ავიქნიო, ვერ ავფრინდები მაღლა. ცაში ჩიტი ფრენს, მე მინდორს გავიბრუნ მასზე სწრაფად.

ნიაზე ტანიც ვარხიო, ხმას ვერ გამოვცემ ზარის. ის ჩემს სიმღერებს ვერ იტყვის, თუმც იწკრიალებს ქარით.

მე, ჩიტი და ზანზალაკი — განსხვავებულნი ბევრად, ერთმანეთს როდი ვუნუნებთ ხასიათსა და ენას?!

ვიცი, ბოლოს რომ მეც ეგ მომწყვეტს, ცცნობ მის ლამაზ ხელს.

ნაბი

არავის ვეცყვი, რაც ვნახე დილით, ბალის კუთხეში ყვავილის ტირილს მოეკარი თვალი. არ მინდა მისწვდეს ფუტკრის ყურს, თორემ ვიცი, რომ ისიც უამბობს ტოლებს და უკან მოვლენ შენუხებულნი, მობოდიშებით დააბრუნებენ თავლსა და ნექტარს.

იალქნები

ნავსაყუდელში ძველი აფრები თვლემენ, ჩაბინდულები შავად. თეთრად ბრწყინავენ ის იალქნები მხოლოდ, სივრცეებში რომ ჩანან.

არ აკითხავენ თეთრი გემები ნაპირს, შორ წყლებს სერავენ სწრაფად, ცის და ზღვის შუა, სადაც სითვივით მოსჩანს გზები ვერცხლისფერ ძაფად. უცხო მხარეთა ქარებისაგან ფრიალს მიელტვის ყველა თეთრად ელვარე აფრა.

თაყვანი

მებრალეებიან თევზები ზღვისა.

რას აღარ უვლის ადამიანი: ბრინჯის ყანებს ამოზრდის კვლებად, საბალახოდ გაიდენის ძროხების ნახირს, ტბორის კობრს კვებავს.

ზღვის თევზებზე კი არასდროს ზრუნავს, არც საკვებს აჭმევს, არც წამლით კურნავს.

არაფერს ჩივის, უწყინარია ზღვის თევზი, უხმო. თუმც ერთი მაინც უნდა შეეჭამო სადილზე, უფხოდ.

მებრალეებიან თევზები ზღვისა.

პარსკვლავები და გაბუნაწვარა

ლამის მოსვლამდე ჩაძირულები ლურჯ სილრმეებში, ცის თალის უკან, ვით ოკეანის ფსკერზე კენჭები. ვინ გრძნობს უხილავ ვარსკვლავთა სუნთქვას? მზის სინათლეში შეუმჩნეველების ხმა, ჩამიჩუმი არსაით ისმის. უჩინარები არიან დღისით.

უხილავი სხეულებიც არსებობს ირგვლივ.

ბაბუნაწვარას ჩამომჭკნარ თესლსაც, კრამიტების ქვეშ შეყუყულს ყუჩად, ნიბოთა ღარში მიყრილებს მტევნად, თვალსაც ვერ მოჰკრავ, ფესვიც არ უჩანთ. გაზაფხულამდე ძლებენ უჩინარად, სიცოცხლე სულის ღვივით უჭირავთ.

უხილავი სხეულებიც არსებობს ირგვლივ.

მეყვავილე მოხუცი კაცი

მეყვავილე ქალაქისკენ გაეშურა, განა სტუმრად?! იქ გაყიდა ყვავილები, უხმოდ, ჩუმად.

რასაც თავზე ევლებოდა, შეჰხაროდა, იგი დათმო. ეს საბრალე მარტოხელა მეყვავილე ახლა დარდობს,

და მზის ჩასვლას შინ ეული ეგებება, თავის ქოხში. ერთადერთი ეს ოცნება დარჩა ახლა — ბედნიერი რომ გახადოს ყვავილები უცხო სახლმაც.

ლამაზი ქალაქი

მახსენდება ერთი ქალაქი, სანაპიროს გასწვრივ ნითელი სახურავები,

მოშორებით, ფართო მდინარე, ლურჯ ნაკადში თეთრაფრიანი ნავი მიცურავს.

ბალახიან სანაპიროდან ახალგაზრდა კაცი, მხატვარი დაჟინებით მისწერებია მდინარის ჭავლებს.

მე კი, არ მახსოვს, რას ვაკეთებდი? როცა ვფიქრობ, რომ ვერ ვიხსენებ იმ წუთებს, ვხვდები, სხვის წიგნში ვნახე ეს პეიზაჟი.

კანფეტი

გავიხუმრე და დავმალე ორი კანფეტი, ძმისა. განა სალოკად, ხელსაც კი არ ვახლებ, აი, ვფიცავ. ერთზე რომ შემომეკვნიტა პატარა ლუკმა, ციცქნა, ვიდარდე, „ორი იყო?!“ — დედაჩემმა რომ მითხრას? მეორეს ხელსაც არ ვახლებ. ვიღებ. ვდებ.

ვიღებ ბევრჯერ... ვყოყმანობ, მელოკინება მეორეც ყოველ ჯერზე. ან ეს ჩემი ძმა სად გაქრა? არ ჩანს ახლოში დედაც. უცნაურია, რომ მხოლოდ დამალულ კანფეტს ვხედავ. ამასობაში ნარჩენიც პირში ჩამედო უცებ, ნალვლის გემოსი ყოფილა, მწარეს რომ ჭამ და უძლებ.

მზის სხივები

მზიდან მინაზე მოციქულები დაეშვნენ ერთხელ. სამხრეთის ქარი შეხვდა და ჰკითხა: — რისთვის მოსულხართ, სულელო მზისა? პირველი უფრო თამამი ჩანდა, — სინათლის ფხენილს მინაზე ვაპნევ, ყველაფერმა რომ შეიძლოს გარჯა! მეორემ ასე მიახარა: — მსურს, ყველაფერი აყვავილდეს და ბაღნარს ჰგავდეს, რომ დედამინა ბედნიერებით აივსოს ცამდე. გულკეთილმა მესამემ ბრძანა: — ვაგებ ჰაერში მყარ და სანდო ხიდს, წმინდა სულელებმა რომ იხილონ გზები სამოთხის. ბოლო სულს დარდი გაუკრთა ხმაში: — დედამინაზე იმიტომ დავრჩი, რომ ყველაფერს დავფინო ჩრდილი.

გადმოსული მოსწავლე

ბავშვი, რომელიც სხვა ადგილიდან გადმოვიდა, კარგი ბავშვია. რანაირად დავუმეგობრდე?

შესვენებაზე ვუყურებდი, ალუბლის ხეს როგორ მიეყრდნო.

სხვა ადგილიდან გადმოსული იქაურად საუბრობს აქაც. რა სიტყვები გამოდგება ნეტავ მასთან სალაპარაკოდ?

სახლისკენ, გზაზეც, მას ვუყურებდი, აღმოვაჩინე, მეგობარი გაუჩენია.

ღამისკენ

დედი, დედი, დამელოდე, დამრჩა კიდე რაღაც საქმე, აი, აქვე.

კვიცებს დავემშვიდობები, საჯინიბო არის ახლოს, ყვითელგულა წინილებიც ჩავიხუტო გულში, ვნახო.

დამელოდე. ტყეშიც უნდა შევირბინო, მოვალ უცებ, მთასაც ვნახავ, შემისმჭრელსაც. გესმის, ცულს სცემს?!

დედი, დედი, დამელოდე, გვედრები, კიდე რაღაც დამავინყდა, ვნახავ, დედი.

მინდორში რო წაიკა და ცისფერთვალა ჭორტანები

ხარობს, გახსოვს? მივირბენ, რომ დავაკვირდე, დავისხომო მათი სახე. ქალაქში რომ დავბრუნდები, სადღა ვნახო?

დედი, დედი, დამელოდე...

ყვავილი მაინც ვყოფილიყავი

კარგი ბავშვი ვიქნებოდი, ყვავილი რომ ვყოფილიყავი.

ვინც არ დადის და არ ლაპარაკობს, ბოროტებას როგორ ჩაიდენს?

თუ მეტყოდა ვინმე — „ვერ გიტან“, მოვჭკნებოდი. სიბრაზეს, რისხვას

არც გავივლებდი, ყვავილი რომ ვყოფილიყავი. კარგი ბავშვი როგორღა გავხდე, როცა ყვავილად გადაქცევაც არ შემიძლია.

სოფალი

როგორ მინდა ფორთოხლის ხეზე ოქროდმწიფარი პანანინა ფორთოხლები ვიხილო, ბევრი. ან სულ ახლადგამოკვირებული ნაყოფით სავსე დახუნძლული ლეღვის ხეები. ან თაველები ხორბლის ყანისა და მზეკაბანი — ქარის ქროლვაზე, ჩიტის ჭიკჭიკი.

როგორ მინდა, გაზაფხულზე სოფელში ვიყო, როცა ისმის ტოროლას სტვენა, ფორთოხლის ტევრს კი ყავილები აყრია ბევრი.

სოფელში ყოფნა... მარტო ფოტოებს მივჩერებოვარ, რამდენი რამე არსებობს ირგვლივ, ფოტოებზე რომ არასოდეს გამოჩნდებიან.

გული

დედაჩემი დიდი არის, ზრდასრულიც არის. მისი გული კი, პატარაა თურმე ძალიან.

აგისხნით, რატომ: დედა ხომ ამბობს, რომ მის გულს ვავსებ, იქ მხოლოდ მე ვარ!

მე პატარა ვარ, რადგან ბავშვი ვარ, მაგრამ გული დიდი მაქვს, ვიცი.

გეტყვით რატომაც: დიდი დედიტაც არ ივსება ჩემი გული — სხვებზეც ვფიქრობ, სხვებისთვისაც რჩება ადგილი.

ჭიჭინოვალას სამოსი

დედა, უკანა ეზოში, ხის ჩრდილში ეგდო ასე, ჭიჭინოვალას სამოსი ვიპოვე, აი, ნახე. ალბათ, დასცხა და გაიძრო. მერე გაფრინდა, ალბათ. დაავინყდა და დატოვა თავისი ციცქნა კაბა. რომ დაღამდება, სიცივეს როგორ გაუძლებს, ნეტა?

რას მეტყვი, სად მივუტანო თავისი კაბა, დედა?

მინა

თონის ხმაა — თახ-თუხ, თახ-თუხ, მოთხნილი მინა ისეთ ყანად გადაქცევა, მსხვილ თაველს რომ ისხამს.

თუ მთელი დღე მინას ტკეპნის, თელავს გამრჯე ხალხი, ის იქცევა გზად და შარად ურიკებისათვის.

იქ, სადაც არ უტკეპნიათ, უთონნიათ მინა, აბა, ვნახოთ, უსარგებლო ყამირად თუ იქცა?

სულაც არა — აქ იპოვით ყველანაირ ბალახს — უსახელოს, ერთ ოჯახად გაზრდილ თავისთავად.

